

Latvijas Bibliotēku padomes sēdes protokols Nr. 6

2025. gada 10. septembrī

Rīgā

Sēde notiek klātienē un tiešsaistē MS Teams platformā

Piedalās LBP locekļi:

Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkas direktore	Ināra Aploka
Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vadītāja	Līga Dimante
Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas direktore	Ilga Erba
Latvijas Skolu bibliotekāru biedrības valdes priekšsēdētāja,	
M. Muižnieces Rīgas Mākslas skolas bibliotēkas vadītāja	Baiba Ervalde
Latvijas Bibliotekāru biedrības Bērnu un skolu bibliotēku	
sekcijas vadītāja, Olaines 1.vidusskolas bibliotēkas vadītāja	Aija Jankava
Gulbenes novada bibliotēkas direktore	Sabīne Jefimova
Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas pārstāve,	
Rīgas Tehniskās universitātes Zinātniskās bibliotēkas	
direktora vietniece	Sarmīte Krauze
Salaspils novada bibliotēkas direktore	Daiga Orbidāne
Kultūras informācijas sistēmu centra direktors	Armands Magone
Balvu Centrālās bibliotēkas direktore	Ruta Susēja
Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore	Dzidra Šmita
Latvijas Kultūras akadēmijas bibliotēkas galvenā bibliotekāre	Daina Valeine
Latvijas Universitātes bibliotēkas direktors	Uldis Zariņš

Nepiedalās LBP locekļi:

Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore	Dagnija Baltiņa
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes	
Fundamentālās bibliotēkas direktore	Ilona Dobelniece
Bauskas Centrālās bibliotēkas direktore	Māra Kuļikauska
Latvijas Pašvaldību savienības pārstāve	Vita Paulāne

Piedalās

Latvijas Nacionālās bibliotēkas pārstāve	Katrīna Kukaine
Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas	
vecākā referente	Katrīna Taurēna

Pieaicināti:

Rēzeknes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes vadītāja	Daiga Miščenko,
Rēzeknes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes	
Bibliotēku informācijas speciāliste	Valentīna Viša
Rēzeknes Centrālās bibliotēkas direktore	Zigrīda Gorsvāne

Protokolē:

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas	
vecākā referente	V.Bērziņa

Darba kārtība:

1. Rēzeknes novada Radopoles bibliotēkas likvidācija.
2. Atbalsta vēstules izskatīšana bijušās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliogrāfijas institūta direktores Anitas Goldbergas izvirzīšanai Latvijas valsts apbalvojuma saņemšanai par viņas ievērojamu ieguldījumu bibliotēku nozares attīstībā Latvijā.
3. Informācija par Banku augstskolas bibliotēkas izslēgšanu no Bibliotēku reģistra.
4. Informācija par likumprojekta “Grozījumi Bibliotēku likumā” virzību.
5. Citi jautājumi.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja Dz.Šmita atklāj sēdi un informē, ka Latvijas Nacionālās bibliotēkas Attīstības departamenta direktore Katrīna Kukaine ir pilnvarota pārstāvēt Latvijas Nacionālo bibliotēku ar balsstiesībām.

1.§**Rēzeknes novada Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkas likvidācija**

Piedalās: Rēzeknes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes vadītāja Daiga Miščenko, Rēzeknes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes Bibliotēku informācijas speciāliste Valentīna Viša, Rēzeknes Centrālās bibliotēkas direktore Zigrīda Gorsvāne.

Dz.Šmita informē, ka Latvijas Bibliotēku padome (turpmāk – LBP) ir saņēmusi Rēzeknes novada pašvaldības 2025. gada 1. septembra iesniegumu par Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkas plānoto likvidāciju un lūdz LBP sniegt atzinumu.

Rēzeknes novada Kultūras un tūrisma pārvaldes vadītāja Daiga Miščenko izklāsta izveidojušos situāciju, ka 2024. gada novembrī Rēzeknes novada pašvaldība saņēma iesniegumu no Radopoles pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņu vecākiem un padomes pārstāvjiem par to, ka Radopolē esošās pirmsskolas izglītības iestādei ir nepieciešamas telpas audzēkņu papildu nodarbībām, kas paredzētas bērniem telpās, kur šobrīd 43m² platībā atrodas Radopoles bibliotēka, gandrīz gada garumā jautājums tika vairākas reizes skatīts Rēzeknes novada pašvaldībā. Iedzīvotāji izteica vērmi, ka telpas tiek nodotas pirmsskolas izglītības iestādes rīcībā. Radopolē nav citu iespēju, kur bibliotēku izvietot. Rēzeknes novada pašvaldība apsver iespēju Radopoles bibliotēku likvidēt, bibliotēkas darbinieku un krājumu pārcelt uz Viļānu pilsētas bibliotēku, kas atrodas 4 km attālumā no Radopoles. Viļānu pilsēta atrodas Viļānu pagasta centrā, kas ir administratīvais un kultūras centrs. Skolēniem Viļānos ir mācību iestāde, daudziem Radopoles ciema iedzīvotājiem - darba vietas. Rēzeknes novada pašvaldība aicina LBP izvērtēt iespēju Radopoles bibliotēku likvidēt.

Kultūras un tūrisma pārvaldes Bibliotēku informācijas speciāliste Valentīna Viša informē, ka 2024. gada beigās Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkas lietotāju skaits bija 121 lietotājs, no kopējā lietotāju skaita 68 lietotāji ir unikālie lietotāji, 53 lietotāji reģistrēti vēl citās bibliotēkās, tostarp 42 lietotāji Viļānu pilsētas bibliotēkā. Aktīvo Radopoles bibliotēkas lietotāju skaits ir 22. Viļānu pagastā bibliotēkāros pakalpojumus nodrošina arī Viļānu pilsētas bibliotēka, pakalpojumi ir pieejami bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietā Jaunviļānos. Viļānu pilsētas bibliotēka sniedz plašākus bibliotēkāros pakalpojumus, tajā ir pieejamas gan plašas telpas, gan kvalificēti darbinieki. Bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietā ir lielāks iedzīvotāju blīvums un lielāks lietotāju skaits un apmeklējums nekā Radopoles bibliotēkā. Tāpat iedzīvotājiem turpinās nodrošināt nepieciešamos pakalpojumus izbraukumos dzīvesvietās. Kultūras un tūrisma pārvalde kopā ar Viļānu

pilsētas bibliotēku izvērtēs nepieciešamību izvietot Radopolē bibliomātu, to ir akceptējusi arī Rēzeknes novada pašvaldības vadība.

Rēzeknes Centrālās bibliotēkas direktore Zigrīda Gorsvāne pauž viedokli, ka bibliotēkas pakalpojumi Viļānu pagasta iedzīvotājiem būs pieejami labā kvalitātē arī turpmāk, darbiniekam tiks nodrošināta darba slodze, grāmatu krājums tiks izvērtēts. V.Viša informē, ka bērnudārzā un pakalpojumu sniegšanas vietā Jaunsvilānos ir interneta pieslēgums.

D.Orbidāne jautā, ja Rēzeknes novada pašvaldība ir gatava nepieciešamības gadījumā izvietot bibliomātu, kad, viņuprāt, tas būs nepieciešams?

D.Miščenko skaidro, ka Radopoles iedzīvotāju sapulcē bija šāds piedāvājums, bet atsaucības nebija, jo iedzīvotāji brauc uz Viļāniem uz darbu, uz skolu vai darīšanās un gatavi apmeklēt arī pilsētas bibliotēku.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (turpmāk – LNB) pārstāve K.Kukaine atgādina, ka mēs šodien bibliotēku uzskatām arī par iedzīvotāju aktivitāšu un tikšanās vietu, tas ir ierakstīts arī Bibliotēku likuma grozījumu projektā. Bet tagad LBP it kā nepievēršam uzmanību šai funkcijai.

D.Miščenko atbild, ka Rēzeknes novada pašvaldība ir iepazinusies ar likumprojektu un to atbalsta, bet šajā gadījumā bibliotēkā 43m² telpā, kur atrodas arī krājums, nebija iespējams rīkot pasākumus. Bet Viļāni ir izveidojies kā šī reģiona kopienu centrs un strauji attīstās, nodrošinot iedzīvotājiem sabiedrisko aktivitāšu iespējas.

I.Erba jautā, kā turpmāk notiks lasīšanas veicināšanas nodarbības pirmsskolas iestādē.

V.Viša atbild, ka tādā apjomā un tādā kvalitātē to turpmāk nodrošinās Viļānu pilsētas bibliotēka, jo līdz šim nodarbības arī notika tikai bērnudārza telpās, turpmāk to veiks pilsētas bibliotēkas darbiniece.

Dz.Šmita uzsver, ka bērnu lasīšanas veicināšanas aktivitātes uz vietas Radopolē nedrīkst pārtraukt, tam būs jāpievērš īpaša uzmanība, ja lems bibliotēku likvidēt.

V.Viša informē, ka bibliotēkā ir reģistrēti 11 bērni un jaunieši, dinamika ir negatīva, visas lasīšanas veicināšanas aktivitātes arī līdz šim notika tikai Viļānu pilsētas bibliotēkā.

D.Miščenko papildina, ka tikšanās ar iedzīvotājiem notika tieši bērnudārza telpās. Ir izveidojusies laba sadarbība starp bērnudārza vadību, iedzīvotājiem un pašvaldību, tādēļ noteikti lasīšanas veicināšanas aktivitātes tiks attīstītas.

Dz.Šmita aicina balsot par lēmumu piekrist Rēzeknes novada Radopoles bibliotēkas likvidācijai.

Latvijas Bibliotēku padomes locekļi,

atklāti balsojot „Par” (9 balsis), „Atturas” (1), „Pret” (4) **nolemj:**

piekrist plānotajai Rēzeknes novada Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkas likvidācijai.

2.§

Atbalsta vēstules izskatīšana bijušās LNB Bibliogrāfijas institūta direktores Anitas Goldbergas izvirzīšanai Latvijas valsts apbalvojuma saņemšanai par viņas ievērojamo ieguldījumu bibliotēku nozares attīstībā Latvijā.

Dz.Šmita lūdz viedokli par LNB LBP adresēto vēstuli ar aicinājumu atbalstīt bijušās LNB Bibliogrāfijas institūta direktores Anitas Goldbergas izvirzīšanu Latvijas valsts apbalvojuma saņemšanai par viņas ievērojamo ieguldījumu bibliotēku nozares

attīstībā. Dz.Šmita pauž viedokli, ka A.Goldberga, strādājot nozarē kopš 1984. gada, ar savu profesionālo kapacitāti ir devusi izcilu ieguldījumu bibliotēku nozares attīstībā.

I.Aploka pauž nožēlu, ka tikai tagad Anita Goldberga tiek izvirzīta apbalvojumam un pauž tam atbalstu, jo A.Goldberga bija ne tikai izcila LNB speciāliste, bet viņai ir liels devums??? visas nozares attīstībā. U.Zariņš pauž atbalstu A.Goldbergas izvirzīšanai Latvijas valsts apbalvojuma saņemšanai par viņas izcilo darbību bibliotēku nozarē.

Latvijas Bibliotēku padomes locekļi,

atklāti balsojot „Par” (14 balsis), „Atturas” (nav), „Pret” (nav) **nolemj:**

atbalstīt bijušās LNB Bibliogrāfijas institūta direktores Anitas Goldbergas izvirzīšanu Latvijas valsts apbalvojuma saņemšanai par viņas ievērojamu ieguldījumu bibliotēku nozares attīstībā.

3.§

Informācija par Banku augstskolas bibliotēkas reorganizāciju

Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākā referente K.Taurēna informē, ka LBP sēdē jau tika skatīts jautājums par Banku augstskolas bibliotēkas reorganizāciju un pievienošanu Latvijas Universitātes bibliotēkai. K.Taurēna informē, ka, pamatojoties uz Banku augstskolas iesniegto informāciju, Banku augstskolas bibliotēka ir izslēgta no Bibliotēku reģistra. U.Zariņš apliecina, ka bibliotēka ir pilnībā integrēta LU bibliotēkas sastāvā.

4.§

Informācija par likumprojekta “Grozījumi Bibliotēku likumā” virzību

Dz.Šmita aicina Katrīnu Taurēnu kā darba grupas vadītāju informēt par likumprojekta “Grozījumi Bibliotēku likumā” (turpmāk – Likumprojekts) virzību.

K.Taurēna pateicas darba grupai un LBP par aktīvo iesaistīšanos projekta izstrādē. Likumprojekts sabiedrības līdzdalībai tika ievietots Tiesību aktu portālā, publiskā apspriešana norisinājās no 13. jūlija līdz 14. augustam. Tika saņemti 11 viedokļi un priekšlikumi, tai skaitā arī no LNB. LNB priekšlikumus atsūtīja uz Kultūras ministrijas e-adresi, tie tika pievienoti priekšlikumu apkopojumā. Izvērtējot priekšlikumus, tika veikti redakcionāli grozījumi Likumprojektā un papildināta anotācija. Sabiedriskās līdzdalības laikā tika iesniegts jautājums, kas būs atcelto Ministru kabineta 2001. gada 11. septembra noteikumu Nr. 395 "Bibliotēku materiālā un tehniskā pamata normatīvi" vietā. Skaidrojām, ka netiks izstrādāti jauni Ministru kabineta noteikumi, taču bibliotēku nozares eksperti izstrādās vadlīnijas.. Tās ir nepieciešamas bibliotēkām, plānojot jaunu aprīkojumu, iekārtojot bibliotēku telpas. Vadlīnijās nav jāietver būvnormatīvu prasības sabiedriskām ēkām, bet ir jābūt ietvertai tehniskai specifikācijai par bibliotēku telpām, aprīkojumu un citu nozarei nepieciešamu un aktuālu nodrošinājumu, piemēram, plauktu augstumu, nestspēju u.tml. LBP locekļi diskutē par vadlīnijām, aicina LNB izveidot darba grupu vadlīniju sagatavošanai, pieaicinot piekļūstamības ekspertus, arhitektus un citus ekspertus, kas var palīdzēt vadlīniju izstrādē. Dz.Šmita uzskata, ka vadlīnijas ir nepieciešamas, jo bibliotēku vadītāji bez pieredzes nevar zināt tehniskas lietas attiecībā uz aprīkojumu un iekārtojumu.

Tālākā virzība būs aktualizētā Likumprojekta ieviešana Tiesību aktu portālā saskaņošanai ar iesaistītajām ministrijām. Pēc saskaņošanas ar ministrijām varēs Likumprojektu virzīt apstiprināšanai Ministru kabinetā, pēc tam izskatīšanai Saeimā.

D.Orbidāne jautā, kādi bija būtiskākie priekšlikumi. K.Taurēna atbild, ka nebija būtisku priekšlikumu, lai jautājumu atkārtoti skatītu LBP sēdē. Bija vairāki priekšlikumi precizēt atsevišķas definīcijas, kas tika izdarīts, bija viedokļi par paplašinātajām funkcijām, tas bija skaidrots anotācijā. Apkopotie viedokļi ar skaidrojumu būs publiski pieejami Tiesību aktu portālā. Nākamais cēliens būs darba uzsākšana pie Ministru kabineta noteikumu aktualizēšanas. LNB informēja, ka ir uzsākuši darbu pie jauno Ministru kabineta noteikumu “Bibliotēku kopkrājuma un Nacionālā bibliotēku krājuma veidošanu, papildināšanu, uzturēšanu, uzskaiti, saglabāšanas kā arī restaurācijas un konservācijas principus un kārtību” izstrādi. Šie noteikumi būs jāizstrādā un jāpieņem Ministru kabinetā līdz 2026. gada 31. decembrim.

Jautājums LBP par darba grupu – tās sastāvs ir mainījies. Vai paplašināsim esošo darba grupu vai veidosim jaunu? I.Aploka un Dz.Šmita komentē, ka kopā ar LNB ir jādarbojas gan akadēmisko, gan publisko bibliotēku pārstāvjiem, kuri ikdienā darbojas ar krājumu, atsevišķu darba grupu neveidot. Iebildumu nav.

5.§ Citi jautājumi

U. Zariņš informē, ka Izglītības un zinātnes ministrija ir sagatavojusi Eiropas Savienības struktūrfondu projektu par studiju procesa digitalizāciju ar dažādām aktivitātēm. Viena no šīm aktivitātēm ir jaunas bibliotēku informācijas sistēmas ieviešana visās augstskolu bibliotēkās. Projektu īsteno Vienotais pakalpojumu centrs, ir vairāki informācijas sistēmu izstrādātāju piedāvājumi.. Projekta izstrādes darba grupā iesaistījās augstskolu bibliotēku pārstāvji, LNB un KISC pārstāvji. LNB nav augstākās izglītības iestāde, līdz ar to nevar piedalīties projektā, bet kopējā sistēmā darbība bez LNB nav iedomājama, LNB ir būtiska datu sadarbības arhitektūras sastāvdaļa. Iespēja pāriet uz jaunu bibliotēku informācijas sistēmu būs pilnīgi visām augstskolām, bet tas būs katras augstskolas lēmums, vai pāriet. Projektu realizējot, būs jānodrošina arī turpmāka sadarbība ar LNB. Sistēmas izstrādātājiem būs jānodrošina datu apmaiņa starp bibliotēkām. Par projektu tuvākajā laikā tiks informētas LATABA bibliotēkas.

LBP locekļi nolemj nākamo sēdi rīkot 19.novembrī klātienē.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja

(*paraksts)

D.Šmita

***DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**